

Det er ganske den samme Maade, hvorpaa jeg stillede mig i sin Tid i Grundlovsudvalget. Den ærede Rigsdagsmand erindrer det vist ikke, men han skulde mindst henvende sig til mig netop paa den Maade, hvorpaa han stillede dette Spørgsmaal. Der var Tale om fra Fleertallets Side i Grundlovsudvalget at fordre en Bestemmelse, der sikrede Kirken dens Guds som dens Eiendom. Jeg var i det Mindretal, der fraraadede denne Bestemmelse, ingenlunde fordi jeg og de Øvrige, der stemte med mig i denne Sag, meente, at Spørgsmaalet der skulde afgjøres imod Kirken, men fordi vi meente, at det var urigtigt at optage en Grundlovsbestemmelse om dette Spørgsmaal. Dette turde være tilstrækkeligt for at vise, hvorledes den ærede Rigsdagsmands Opfattelse af denne Sag er urigtig. Da dernæst Spørgsmaalet kom for ved Valglovens Behandling, erindrer jeg tydeligt, at det i høi Grad overraslede mange Medlemmer i Grundlovsudvalget, at det Spørgsmaal kunde blive stillet, at Tienden skulde anses som Skat ved Valgbarheds-spørgsmaalet. Det var ingenlunde nogen politisk Maneuvre, der gjorde, at vi modsatte os det der, men en Overbeviisning om, at det fra Først af ingenlunde havde været Tanken ved det Forslag, der var gaaet igjennem ved Grundlovens Behandling, og at det derfor ikke burde fremtræde i Valgloven, hvorved Grundlovens Bud vilde omgaaes. Jeg troer, at naar vi optage en Bestemmelse som denne — jeg insisterer ingenlunde stærkt paa den — da er det fra Rigsdagens Standpunkt, i dens Interesse, man vilde gjøre den gjældende; vil man slyde den ud, da for mig gjerne — naar vi optage den, siger jeg, ville vi udøve vor Indflydelse undtagen med Hensyn til visse Poster. Jeg er ikke enig med den ærede sidste Taler i, at Præstegaardene kunne betragtes som undtagelsesviis henhørende til Kirkens Guds; thi det kan ikke siges, at det er en Maade, hvorpaa Præsterne lønnes, men der er mangfoldige private Legater, der kan være Spørgsmaal om. Jeg vil ansee det for i høi Grad forbærreligt, om vi kom ind paa det System at betragte saadanne private Legater som Noget,

vi kunne disponere over. Det er ikke Maaden at opmuntre Private til at give i offentlig Diemed. Troer man, at det Diemed ikke længer er det bedste, hvortil Legaterne skulle anvendes, maa man finde sig deri, naar man, da Gaven modtoges, ikke har taget sit Forbehold; det er faare farligt overfor den Private, som har Lyft til at være rundhaandet, at anvende det Givne i et heelt andet Diemed. Naar den ærede Rigsdagsmand siger, at vi skulde give betydelige Tilskud til Kirken, da maa jeg dog tillade mig at henvise til Finantslovens Pag. 24, hvor de forskjellige Poster fremtræde. Det vil deraf sees, at under d. er et Betsøb af 9,150 Rd. opført, hvilket er taget af Bispetienden. Det er ganske vist et Tilskud, som lidt efter lidt er kommen fra Bispetienden, hvorved man fra Rigsdagens Side har erkjendt, at det, der saaledes var indvundet, ogsaa naturligt blev givet til Kirken. Men de andre Poster, hvad er det? Det er under e.: „Gødtgjørelser til geistlige Embedsmænd i Anledning af Skattebæsenets Duregulering“. Det er en reen Versur-Post; Staten har ved Afsløsningen af det privilegerede Hartkorn taget denne Indtægt, og nu er den sat her som Udgift; det er ingenlunde nogen Udgift fra Statens Side; den har faaet, hvad den giver tilbage. Endvidere er der „Renter af en til St. Johannes Kirken legeret Capital.“ Ja, det er mindre correct, at det er opført her; thi Staten kunde naturligviis ikke tage det til Indtægt, da det er legeret til St. Johannes Kirken. Saa er der under g. „Pensioner til entledigede geistlige Embedsmænd“ og „Pensioner til forhenværende geistlige Embedsmænds Enker og Understøttelser til deres Børn“. Det har blot staaet paa et andet Sted i Finantsloven, men det er ingenlunde kommet nyt ind her som Udgifter, der nu skulde afholdes og ikke tidligere ere afholdte. Tage vi disse Poster, faae vi en Sum af 26,360 Rd., og Tilskudet er 23,512 Rd. 4 s. Det vil altsaa sees, at den ærede Rigsdagsmands Beregninger ikke holde Stik.